

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

3. De filijs extra iustas nuptias procreatis quædam quæstiones soluuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

CAP. VIII.

De filiis extra iustas nuptias procreatis, quædam questiones solvuntur.

Primo quaeritur, An filius qui non est legitime natus, per ingressum in Religionem, & in ea professionem emissam, eo aptus fiat ad omnes Ordines, etiam sacros recipiendos? Respondeo, cum aptum iure communi fieri, & Presbyterorum *dist. 56. vbi dicitur: filius Presbytero à sacra ministerijs remouemus: nisi aut in cœnobijs, aut in Canonijs religiose probatus fuerint conuersati.* Hoc etiam habetur in c. *de filiis Presby.* Ex quo fit vt ad Ordines promoueri queat sine vlla noua superiorum Indulgentia, quoniam ius ipsum commune id gratia concedit, vt patet ex duobus iuris locis iam citatis. Anton. Rosel. *de legit. li. 3. ad finem art. Canones & iura solum habere locum in filiis naturalibus, non in spurjis.* Sed merito eum reprehendit Io. in *Rog. de success. cap. 2. 3. num. 109.* Et quāuis Sixtus V. in Bulla *[Cum de omnibus] contra illegit. prohibuerit eos admitti in Religionem, aut admissos promoueri ad Ordines, & dignitates, tamen Gregor. XIV. post ipsum in Bulla quæ incipit: Circumspecta Romani: temperauit eiusmodi rigorem, reducendo ad terminos iuris communis; iuxta quod promoueri possunt ad ordines, vt dictum est.*

Secundo quaeritur, An spurius per professionem Religionis factam sit ipso iure aptus ad habenda Beneficia regularia, vel administrationes gerendas, vel qualibet alia munera & officia honorifica in ipsa Religione obeunda? Respondeo, communi iure tantum concedi, vt vitam Religiosam professus, ad Ordines, non ad Præfecturas, seu prælaturas promoueri queat, *capit. prim. De fil. Presbytero. in sexto.*

Sed dubia est quaestio, An possit habere Beneficium simplex nulla præf. cura præditum? nam in eo capite solum arceri & excludi videtur à Præfectura; & in Religionibus Monasticis, & Canonicorum Regularium Ordinibus sunt quædam Beneficia simplicia nullam Præfecturam habentia, *constat ex Clement. prima De supplen. n. giger. Prælato.* Hanc quaestionem tractauit Nauarrus *in tomo. prim. consil. De filiis Presbytero. consil. tertio.* nec tam plene dilucere videtur.

Cæterum simpliciter, qui non est legitime natus, etiam Religionem professus, ab omni adhuc simplici Beneficio, siue Regulari, siue Seculari repellitur ipso iure, quoniam ius ad Ordines tantum, non ad Beneficia Religiosum admittit: nam omne Beneficium gradum honoris, muneris, & officij rationem habet. Vnde fit, vt omnis Religiosus si spurius sit ad Ordines tantum iure communi, non ad Beneficia promoueri queat. Hoc autem locum habet tam in Beneficijs Ecclesiasticis Regularibus, siue secularibus, quam in muneribus, officijs, & administrationibus Monasticis, siue in eodem Ordine, siue in alio: vt constans est omnium opinio *ex c. 1. de fil. Presby. in 6.*

Quæres, An legitimis natalibus carens, per vota tantum simplicia Religionis fiat habilis, & aptus ad Ordines? Respondeo, iure communi antiquo non fieri, quoniam solemnem professionem commune ius postulat, sed iure nouo, & speciali Romani Pontificis fieri potest, vt qui hæc tria vota in aliena Religione approbata fecerint, tempore Probationis exacto, sint vere, & proprie Religiosi, & possint ad omnes Ordines promoueri, & ad officia Ordinis, cuius sunt Religiosi, assumi.

Tertio quaeritur, An Episcopus concedere gratiam Canonis queat, vt is qui non est legitime natus, ad Ordines, vel Beneficia eligi, & promoueri possit? Respondeo *ex Glossa, & Abbate capit. vltim. de Filijs Presbytero. id in dubium portuisse reuocari ante editum sextum librum Decretalium: quamuis iure etiam communi erat opinione receptum, posse Episcopum concedere, vt ad beneficium simplex promoueretur.* Sed nunc dubitari amplius non

potest, quin Episcopus spurios promouere queat ad primam Clericorum Tonfuram, & ad minores ordines, & ad Beneficia simplicia, ad maiores autem, & sacros ordines, & ad Beneficia maiora, siue non simplicia non item qualia sunt, quæ habent curam animarum, vel Dignitatem, vel administrationem, vel personatum, *capit. primo, de filijs Presbytero. in sexto, & Glossa, & omnes alij Doctores ibidem.*

Quarto quaeritur, An qui legitimis natalibus caret, cui est concessum, vt possit ad primam Clericorum tonfuram, ad minores ordines admitti, eo ipso sit factus habilis ad beneficia simplicia? Communis Doctorum opinio negat, vt tradit Rebuffus *in Praxi Benefic. de Dispensat. super defectu natal. num. 48.* eo quod legis ac iuris relaxatio strictè debet intelligi, cum odiosa esse videatur. Item Religionem professus aptus communi iure fit ad ordines, ad munera vero & officia non item. Huc accedit, quod solutus vna lege, non videtur alia solui, *cap. Personalis, de Præben. Postremo, iuris relaxatio in similibus locum non habet, hoc est, non ideo quod aliquis vna lege soluitur, altera quoque simili solutus est. Nec etiam si quod maius est, iuris relaxatione conceditur, intelligitur concessum quod minus est, nisi in maiori tanquam pars, aut tanquam necessario inclusum contineatur.*

Quidam tamen tanquam probabilis oppositum affirmant, eo quod is, qui ad ordines promotus est, si eo ipso ad beneficia aptus non fieret, sine dubio mendicare cogere, quod Clericis maxime dedecet, & pugnat cum eo, quod habetur in c. *Diaconi, 3. dist. 93. Mendicat.* Deinde in c. *Proposuit, de fil. presbytero.* Pontifex Oxoniensi Episcopo respondet, ei mandans, vt filio sacerdotis, quem Subdiaconum creauerat, beneficium conferat. Quia indignum est, inquit, [vt postquam est in Subdiaconum ordinatus, omnino debeat Ecclesiastici beneficij prouisione carere.] Et c. *Episcopus de Præben. Alexander III. in Concilio Lateranensi, sic ait: Episcopus si aliquam sine certo titulo, de quo necessaria vita percipiat, in Diaconum vel Presbyterum ordinauerit, tamdiu et necessaria subministrat, donec in aliqua Ecclesia ei conuenientia stipendia milita clericali assignet.* Item *cap. cum secundum Apostolum. De præben. dicitur, Dignum esse, vt is, qui inseruit altari, ex altari viuat, secundum Apostolum. Hæc tamen minime obstantibus, prima opinio est verior: cui subscribunt Dominicus & Francus *cap. 1. de fil. Presby. in 6. Abbas in c. Literas, de fil. Presbytero. nu. 3.* hosque secuti Rebuffus *in Praxi Benef. pag. 2. de dispensat. super defectu natal. nu. 48. & 49.* & Nauarr. *consil. 3. q. 5. de filijs Presbyterorum.**

Ad argumenta vero secundæ opinionis. Respondeo, illis recte concludi, spurio, & non legitime procreato, cui superiorum beneficio & indulgentia conceditur, vt possit ad Ordines promoueri, concedi etiam posse, vt ad Beneficia eligatur: non tamen eo ipso, quod ei superior indulget & concessit, vt ad Ordines promoueretur, indulgisse videtur, vt possit absque noua alia concessione ad Beneficia promoueri, nisi in prima expressim dicatur: Et concedo, vt ad Ordines, & Beneficia admitti possit.

Quinto quaeritur, An si cui spurio Pontifex concedat, vt ad omnes sacros ordines ascendere queat, concessum quoque intelligatur, vt prouchi possit ad beneficium cui cura animarum inest, vel saltem ad beneficium simplex? Respondeo, minime, ita sentiunt Dominicus, Francus, Antonius, Abbas & Nauarrus *lochs supra citatis.* Et probant quia prima concessione solum est factus habilis & aptus ad Ordines, non ad Beneficia, sicut si Titius è Clericorum gradu omnino deiectus, quem Degradatum appellant, ad Ordines restitueretur, non ob id ille intelligitur ad Beneficia restitutus, *vt docet Abbas in cap. litteras, De fil. Presbytero. num. 6. secutus Ioan. Andream.*

Sexto quaeritur, An si spurio Pontificis concessu ad Ordines promoueri queat, hoc ipso ad sacros etiam Ordines possit ascendere? Hostiensis *litteras, de fil. Presbytero. secutus Tancredum, Goffredum, & Innocent. sentit gratia*

Pontificis tantum ad Minores Ordines protendi. nisi dixerit Pontifex: *Concedo ut possit ad omnes Ordines promoveri*, vel nisi, ut Abbas annotavit *cap. lit. omnes, De fil. Presbytero n. 6.* Spurius esset ad omnes minores Ordines iam autem promotus, idem, quod Hostiensis, docet Speculat. *lit. derog. iuris §. postremo. versic. Quod si dispensatum est.* Rebus. *in praxi dispensat. super def. natal. n. 47.* Philip. (tamen, teste Abbate, censet licere etiam spurio tunc factos Ordines suscipere: cum quia appellatione Clerici Sacerdos intelligitur, *dist. 21. cap. Clericos §. cap. de persona n. quæst. 1.* tum quia alioqui si Pontificis gratia tantum ad Minores Ordines trahitur, trahi quoque deberet ad primam Clericum tonsuram solummodo. Sed prima opinio est verior.

Septimo queritur, An spurio, cui Pontifex concessit, ut ad Beneficia possit eligi, eo ipso ad dignitates promoveri queat? Respondet Panormitanus *e. literas, de filijs Presbytero. Ioannem Andream secutus minime, Rebus. in praxi. par. 2. de dispensat. super def. natal. n. 52.*

Octavo queritur, An si Titio spurio sit Romani Pontificis auctoritate concessum, ut ad dignitates Ecclesiasticas admitti queat, concessum intelligatur, ut ad dignitates etiam maiores & principales promoveri possit? Respondeo, minime; ut colligitur ex Archidiacono. *Ioan. Andr. Dominico. Antonio, & Franc. cap. 1. de fil. Presbyt. in sexto. Rebus. in praxi. de dispensat. super def. natal. n. 86.* Porro appellatione dignitatis maioris intelligitur ea, quæ in Ecclesia Cathedrali post Pontificalem est maior cæteris. Principalis vero ea dicitur, quæ est in Ecclesia Collegiali dignitas omnium maxima. Et multo minus intelligitur concessum, ut possit ad Episcopalem & alias superiores procehi dignitates.

Octavo queritur, An spurio qui ex Pontificis concessu potest ad Beneficia, vel etiam ad dignitates eligi, eo ipso promoveri queat ad dignitates, quibus cura animarum inest? Respondeo, minime, quia quamvis is, qui præest dignitati, sit gradu honoris superior eo, cui cura animarum committitur; est tamen inferior Ordinis potestate. Dignitate enim non semper est sacerdotium annexum: & ad curam animarum plus litterarum requiritur. *e. cum illis, de præb. in 6.*

Decimo queritur, An spurio eo ipso, Quo Pontificis concessu sit aptus, ut possit ad beneficium promoveri, cui est imposta animarum cura, eligi queat ad Dignitates? Respondeo *eum Geminiانو cap. ult. de filijs Presbytero in 6.* minime: quia in legis ac iuris relaxatione, vim non habet argumentum à pari, vel simili, vel etiam à maiori sumptum. Hinc etiam apparet, si Titio spurio Pontifex indulgeat ut ad Beneficia recipi, & admitti queat, non ei intelligatur indulgentum, ut possit eligi ad Dignitates vel Beneficia, quibus inest cura animarum, ut paulo ante iam dixi, *Angelus, Beneficium n. 25. Silvest. Beneficium 3. quæst. 12. Tabien. beneficium 2. n. 23. ex Gemin. cap. ultim. de filijs presbyt. in 6.*

Vndecimo queritur, An Episcopus qui iure potest spurio Beneficia simplicia conferre, eo ipso dare etiam queat Canonicatum in Ecclesia Cathedrali? Dux sunt opiniones, vna affirmat, hanc sequuntur Glossa, Archidiaconus, Ioannes Andreas, Dominicus, Francus, *in e. is qui, de filijs Presbytero, in 6. & Oldrad. consil. 213. Iason. consil. 109. vol. 1. Selua. tractat. de Beneficiis par. 3. q. 16. Rebus. in praxi. benef. de dispensat. super def. natal. n. 11. Silo. Beneficium 3. q. 7. Ang. Beneficium n. 19. Tabien. Beneficium 2. n. 16.* Hæc itaque sententia videretur esse communis. Altera opinio negat: estque Ioannis Monachi, & Antonij & Rota & quorundam iuniorum, ut refert Rebus. loco citato, affirmantium, hanc esse usum Curie Romanæ receptam. Qui quidem eo ducuntur argumento: quod Canonici Ecclesie Cathedralis, honoris gradu cæteris omnibus Beneficiarijs præstant, quia vnum veluti corpus cum Episcopo efficiunt, cuius corporis ipsi sunt membra, caput Episcopus: ac præsertim in publicis supplicationibus, conuentibus, & actis, in

quibus vna cum Episcopo, & alijs Beneficiarijs, & Clericis conveniunt: cæteros Clericos secundum Episcopum antecedunt.

Cæterum prima opinio verior videtur: utpote curæ magis est Iuri consentanea. Si tamen usus Romanæ Curie etiam secundam sequatur, ea erit re ipsa potius amplectenda.

Duodecimo queritur, An Episcopus possit spurio duo simplicia conferre Beneficia? Respondeo minime, quandoque, vnum Beneficium simplex sufficit ad eum honeste, & commode sustentandum. Quoniam *e. 1. De fil. Presbytero. in 6.* conceditur Episcopo facultas, qua possit spurio Beneficium conferre, dummodo tale sit, vnde Episcopus possit concedere: at Episcopus iure non potest duo Beneficia etiam simplicia eidem Clerico conferre, siue in eadem ecclesie, siue in diversis, quando vnum sufficit ad Clericum sustentandum. Quæres, an quando vnum Beneficium non sufficit ad spurium concedendum, possit Episc. ei alterum conferre? Ratio dubitandi est, quoniam in Concilio Tridentino conceditur Episcopo, ut quando vnum Beneficium simplex ad Clericum victum non sufficit, ei alterum dare queat, dummodo nec utrumque per se sufficiat ad vitam tuendam, nec alterutrum eorum perpetuam Clerici præsentiam requirat.

Rursum qui Beneficium habet, quod eius vitæ sustentandæ non sufficit, pro Beneficentia non habetur, quoniam modicum Beneficium ac tenue, esse Beneficium non videtur.

Accedit quod Beneficiarius habens Beneficium, cuius tenues & exigui sunt redditus, mendicare, aut victum sibi comparare alia ratione compellitur, quatenus eius Beneficium ad vitam non sufficit.

An ex altera parte, videtur iure potestatis, & iuris episcopum non habere: Siquidem iure communi duo beneficia eidem conferri nequeunt: ergo etiam Episcopo sit à Iure data facultas, ut spurium possit ad simplex beneficium eligere, non continuo data est secunda, ut eum ad duo promoveat beneficia. Cum enim due sunt leges, vna, ne spurio ad beneficia admittatur, altera, ne in vnum plura beneficia conferantur, non simul, ac episcopo datur facultas relaxandi vnam, mitigandi alteram quoque intelligitur esse concessa. Adde etiam quod cum Concilium Tridentinum facit episcopo potestatem, ut si vnum beneficium ad Clericum vitam sustentandam non sufficiat, alterum dare queat: intelligitur, quando is, cui conferitur, est alioqui aptus, & idoneus, ita ut non sit opus denuo vltima Iuris relaxatione, ac qui legitime natus non est, minime censetur habilis ad duo beneficia, nisi Episcopus in hoc etiam de integro Iuris mitigatione utatur, quæ tamen ipsi hæc in parte denegatur. Hæc opinio mihi magis probatur.

Decimotertio queritur, An episcopus possit in Titium spurium simplex beneficium conferre, si in ecclesia sit statutum iureiurando firmatum, aut Romani Pontificis auctoritate munitum, ut in ea nullus spurio possit ad beneficium etiam simplex admitti? Respondeo, non posse. Ita Ioannes Monachus, Ioan. Andreas, & Geminianus, & Ancharanus *e. 1. De fil. Presbytero in 6.* Si tamen statutum huiusmodi nullo iureiurando, & nulla Romani Pontificis auctoritate confirmetur, id licet episcopo facere; Ratio vtriusque horum est: quia in primo obstat, aut iustitrandi Religio, aut Romani Pontificis auctoritas, qua est statutum confirmatum: illud ergo abrogare Episcopo nefas est: alterum vero licet Episcopo facere, quia statuta sola sua auctoritate confirmata, relaxare potest ex parte, aut ex toto abolere.

Decimoquarto queritur, An liceat episcopo spurium ad simplex beneficium promoveri, cui est annexum alterum beneficium curæ animarum coniunctum? Dux sunt opiniones, quarum vna affirmat, equam sequitur Archidiacono *in e. is qui de filijs Presbyt. in sexto*, eo quod Episcopo facultas iure conceditur spurios ad beneficia simplicia

promouendū: tale beneficium est omnino simplex, cui per se nulla cura animarum inest. Deinde, quamuis legis, & Canonis abrogationem qua quis iure communi soluitur, sit esse interpretari debeamus, facultas tamen superiori concessa ad aliquem lege soluedum, ample est accipienda, ut docent Iohannes Ann. cap. vlt. de verbor. significat. *Imola* & *Geminia* in cap. is qui de filiis presbyter. in sexto. *Siluest.* beneficium 3. q. 6. Altera opinio omnino negat, quia tamen beneficium sit simplex, ei tamen coniunctum est alteram, cui impositum est onus, ut beneficiarius curam animarum habeat. Prima opinio magis videtur cum ipso iure, & ratione congruere, sic *Gemin.* in c. is qui de filiis presbyter. in sexto, quia quod accedit alteri sequitur conditionem, & naturam principalis, secus vero esset si beneficium curam animarum habens, ad se traheret beneficium simplex.

Decimo quinto quaeritur, An Episcopo fas sit spirituum ad beneficium admittere, quo non iure communi, sed statuto, consuetudine, vel privilegio sacrum Ordinem requirit: *Glossa* in cap. 1. de filiis Presbytero. in sexto, negat, ut etiam Iohannes Monachus, & Archidiaconus, & *Geminianus* ibidem, quoniam episcopus nequit spiritus sacros Ordines conferre: ergo nec beneficium: quod sacrum Ordinem postulat. Sunt tamen, qui putent id Episcopo interdum non esse: eo quod statuta sua vel consuetudines in eius ditione confirmatas ipse potest, vel ex toto, vel ex parte abrogare: ac proinde etiam facere, ut beneficium, quod statuto, vel consuetudine, vel privilegio praefectorum sacrum Ordinem deposcit, amplius non postulet. Certe quod praedicti Auctores tradiderunt, intelligi videtur de beneficio, quod sacrum Ordinem requirit privilegio, consuetudine, vel statuto, in quibus Episcopus nihil habet iuris, & potestatis, Veluti si beneficium ratione, & institutione sua aut privilegio Pontificio, aut consuetudine ubique gentium recepta cum Ordinem deposcat. Rursum intelligitur, quando facit ordo necessarius est ad beneficium, quo tempore imperatur, & recipitur, non autem si solum sit necessarium, ut post acceptum beneficium Clericus ad certum tempus sacris Ordinibus donetur uti Lopus, & Ancharanus annotant in c. is qui, de filiis Presbyter. in sexto.

Decimo sexto quaeritur, An spiritus, cui Romani Pontificis auctoritate concessum est, ut habeat beneficium, cui cura animarum inhaeret, possit, eo dimisso secundum obtinere, nulla originis spiritus facta mentione? Respondetur, minime ut colligitur ex cap. Si is, de filiis presbytero in sexto. Item non eo ipso est illi concessum, ut duo beneficia similem curam habentia simul obtinere queat. *ca. vltim. de filiis presbyter. in sexto.*

Siriges, An possit illud cum altero simili beneficio commutare nulla mentione facta natalium? Respondetur, non posse ut ait *Robus* in praxi benefic. de dispensat. super defectu natal. numer. 81. ex c. non potest, de probat. in sexto, nam aut ea permutatio sola sit auctoritate Ordinarij, aut Romani Pontificis: Si primum, Episcopus nequit spiritum ad beneficium, cui inest animarum cura, prouehere: Si secundum, permutatio quoque non subsistit, quoniam gratia spiritus facta à Romano Pontifice, delit in primo beneficio, quia in eo plenum suum effectum adeptus est: & cū sit odiosa, ultra non protenditur: & quia vnus tantum beneficij factus est ex pax, ex c. non potest, de probat. in sexto.

Decimo septimo quaeritur, An spiritus? Papa cui potestatem fecit habendi beneficium curam animarum coniunctum, quod culpa sua nactus non dum est, possit aliud simile obtinere? Respondetur, cum *Geminiano*, *Ancharano*, & aliis *ca. 1. de filiis presbytero. in sexto*, non posse, quoniam per ipsum steuit, quo minus gratia sibi facta effectum suum minime fortiretur.

Decimo octavo quaeritur, Quot fiat genera eorum, qui extra iustas nuptias sunt procreati? Respondetur, quatuor, ex *Glossa* communi consensu approbata, *ca. filii eorum pridem, de Renunciat.* Alij vocantur secundum leges, & iura ciuilia naturales, videlicet ij, qui gignuntur ex viro ma-

trimonij vinculo soluto, & vnica concubina domi terentia quamuis eomuni vtu tales dicantur, quo quot progeniti sunt ex vtroque parente matrimonio nexu, & omni alio vinculo soluto. Alij, Manzeres, qui orti sunt ex viro soluto, & scorto, aut meretrice, aut alia quacumque femina soluta pudicitiam suam venalem habente, siue quæstus causa corpus prostitoente, matrimonio omnis experte. Alij dicuntur Nothi, videlicet nati ex viro matrimonio vinculo adstricto, & concubina aut femina nullum maritum agnoscete. Postremo alij appellantur spurij, scilicet progeniti ex complexu legibus damnato: damnatis vero complexu legibus damnato: damnatus vero complexus dicitur quousque vnque femina lege aliqua ob concubitum, & congressum punitur: Tales igitur sunt filij nati ex stupro, rapto, incestu, sacrilegio, aut femina maritum habente. Dicuntur vero spurij, eo quod patrem incertum habeant, quod dupliciter contingit, aut quia reuera eum certum designare nequeunt, aut quia licet is sit certus, eum tamen nominare iure non possunt, eo quod complexus vnde prodierunt, fuerit lege damnatus. Omnes hi, sic vti diximus, progeniti, ab Ordinibus, & beneficiis iure Canonico excluduntur. De his spurij filij suo loco dixi.

Decimo nono quaeritur, Ex quot, & quib. causis, qui legitime nati non sunt, ab Ordinibus, & beneficiis iure Canonico arcantur? Respondetur, cum *Robus* in praxi benefic. part. 2. de dispensat. super defectu natalium, num. 3. & seqq. ex *Hastienis* in sum. tit. de filiis presbyter. §. i. qua est causa. ex tribus quamuis. *Præposit.* in c. 1. §. 2. u. 56. sex defectus legit. Vna est, metus incontinentiæ patris, quoniam sepe accidit, ut mores patris filius seletur, *cap. si gens Anglorum, dist. 56. quamuis in ca. Offens dist. 56.* multi referantur non ex iustis & legitimis nuptiis progeniti, qui probata vitæ ac morum viri eruasere. Altera causa est, ut hoc etiam potest generare plectatur crimen paternum. Nam tantus est parentum in filios affectus, ut esse iuris consulto i. isti quidem. ff. de eo quod metus causa, ut molestijs & malis filiorum magis, quam suis sapius teneantur, & diuexentur. Vnde Cicero in quadam ad Brutum Epistola. Nec vero im fugit, quam sit acerbum parentum scelera filiorum pennis sui Sed hoc preclare legibus comparatum est, ut charitas liberorum amiores parentes Republicæ redderet. Sic ille, quib. verbis significat, ob crimen perduellionis filios quaquam inuolentes puniri. *l. Quisquis, C. de naturalib. liberis*, Et alibi idem Cicero: Illud videtur esse crudele, quod ad liberos, qui nihil meruerunt, poena peruenit. Sed id & antiquum est, & omnium ciuitatum. Ita Cicero. *Constantinus Imperator* statuit de muliere, quæ se proprio seruo iunxit, ut filij, quos ex ea coniunctione habuerat, exuti omnibus dignitatibus insignibus, in nuda manerent libertate. *l. 1. C. De mulieribus, qua se propriis seruis iunxerunt.*

Tertia causa est, eorum qui ita nati sunt, probam quoddam, & ignominia, ob quam indigni tanto munere iudicantur. Nam et si Magistratus sententia notati non sint, nec inter Infames habitus, ea tamen ferè est hominum de ipsis opinio, is conceptus, ut non immerito, macula quapiam aspectu esse videantur. Item quorum origo contemnitur, vita quoque, & doctrina despicitur.

Vigesimo quaeritur, An si Titius verbi gratia, natus sit ex genitoribus adulteris, scilicet ex patre, & matre coniugij vinculo adstrictis, aut ex incestu, & sacrilegio, ut pote ex sacerdote, & femina ipsi genere, & sanguine coniuncta, aut ex incestu, & sacrilegio, videlicet ex sacerdote, & puella solemnem castitatis voto Deo dicata, eas circumstantias exprimeere debeat, cum à Romano Pontifice petit, ut Ordinum, & beneficiorum fiat compos; an vero satis sit generatim fateri se non legitime natum? Rursus, An si Romanus Pontifex tacita non legitima originis qualitate, generatim potestatem faciat Titio Ordinibus, & beneficia accipiendi, huiusmodi gratia obtentata, & summa habeatur: Hanc quaestionem copiose tractauit *Felinus cap. Postulasti. De rescrip. numero secundo*. Sunt qui dicant, natalium vitiorum grauitatem non esse

exprimendam, sed sufficere, si generatim quis fateatur se non esse legitime natum, aut se spurium esse. Atque eadem ratio est de mixto crimine, quod de simplici: quamvis difficiliter à Principe gratia impetraretur, si vitiatæ originis conditio declararetur.

Alij vero affirmant esse omnino aperiendam: alioqui si taceatur, gratia obtenta nullius est momenti. Hæc est longe vetior opinio, quam satis copiose confirmat Felinus loco citato, & pro ea facere testatur, Baldum, Oldradum, Ioannem Andream, Ludovicum, Abbatem, Alexandrum, Anebaranum. Nam *ut colligitur ex c. Postulasti de referip.* Si aliquid in gratiæ impetratione silentio prætermittitur, quod si non taceretur, difficilior em redderet ipsam gratiæ interpretationem, ita ut Principes, aut eam denegaret, aut difficiliter concederet, irrita est, & inanis gratia, ut pote litteris subreptitijs impetrata. Hinc colligitur fieri mentionem oportere, si quis natus sit ex geminato adulterio, hoc est, ex parte matrimonij vinculo adstricto, & ex matre nupta Ioan. Andream, Felinus. Nec satis est, si tantum quis dicat se natum ex adulterio, si quis procreatus sit ex patre nobili uxorem habente, & ex illustri femina matrimonij vinculo soluta, non valet gratia obtenta, nisi mentio fiat de nobilitate matronæ: quia *ex Authen. Si qua illustris, C. Ad Senatusconsultum Orificæ.* filius spurium non succedit matri illustri extantibus legitimis. De nobilitate tamen patris non oportet fieri mentionem, etiam si patet fuerit Dux, vel Princeps. Ioannes Andream. Hostiensis, Antonius Butrius, quos refert Felinus. Si quis sit filius Sacerdotis, & matris solutæ quidem matrimonij vinculo, at quam ipse Sacerdos, vel baptisate abluit, vel è sacro fonte suscipit, vel matrem eius, opus est, ut faciat mentionem conditionis maternæ, & paternæ, quia est genitus ex concubitu incesto. Querat aliquis, An si natus sit ex patre Sacerdote, & foemina, cuius confessionem audire ipse Sacerdos confaueat, & cui alia Sacramenta ministravit, ut Parochus, facere mentionem debeat conditionis maternæ? Felinus ait, non debere, quia non est genitus ex congressu incesto; nec opus est declarare, si quis sit natus ex serua.

Vigesimo primo quaeritur, Quando quis integris ac legitimis natalibus communi iure restituatur? Respondeo, persequens matrimonium. *cap. Conquestus, & cap. Tanta, qui filij sint legitimi. Authen. Quibus modis naturales efficiantur legitimi. Coll. 6.* veluti, natus est Titius ex parentibus matrimonij vinculo solutis, nec vlllo alio iure impeditis, qui tempore quo filius est conceptus, nuptias contrahere poterant, postea vero matrimonium iniierunt. Titius ante matrimonium procreatus, iure communi sit legitimus, ita ut possit ad ordines, & beneficia promoueri, imo etiam ad dignitates. *Glossa communi consensu recepta in c. Tanta paulo ante citato.* Quæres, An etiam possit ad maiores eligi dignitates, ut ad Episcopatum, & alias etiam superiores? Teste Abbate in *cap. Ad extirpandas. De fil. Presbyterorum, num. 11.* Raynerius negavit. Sed Goffredus, & Hostiensis affirmant: eo quod Matrimonij cause semper fauere debemus: à qua sententia ipse Abbas non dissidet. Sic etiam Antonius sensit in *c. Ad extirpandas, de fil. Presbytero.* quos etiam sequitur Syluest. *verb. Illegitimus q. 3.*

Secundo, si quaeras, quid sit dicendum, si Titius antequam eius parentes matrimonium contrahant, Ordines susceperit, aut obtinuerit beneficium, num legitimus fiat, hoc est, idoneus, & habilis ad ordines, & beneficium, videlicet ad celebrandum in ordinibus susceptis, & ad retinendum beneficium, quod suscepit, si postea parentes nuptias ineanat? Quidam negant, propterea quod sit ad ordines, vel beneficium iam ante promotus, cum legitimus non esset. Sed alij dicunt, eum quidem peccasse, sed legitimum fieri omni natalium vitio sublato, quia est matrimonij fauor, ut per subsequens matrimonium legitimus reddatur filius ante susceptus, qui fauor est amplissime interpretandus. Quare inquit, Titius superiorum ordinum, & beneficiorum factus est compos, & sacris operari potest, si fuerat ad Sacerdotium promotus. Mandosius

in *Praxi Signatura gratia* primam sententiam dicit esse veram, quia natalium vitium obstat cum factus est Clericus, aut adeptus est beneficium, tunc enim legitimus nondum effectus erat, & semper indiget Pontificis indulgentia, ut vel Clerici officium obeat; vel beneficii fructus acquirat: nam Datae tempus inspicitur, ut iudicetur, an quis sit habilis. *Gigas de pensio. q. 22. n. 16. & seqq.* ita ego dicendum existimo.

Vigesimo secundo quaeritur, An filius legitimus censetur is, qui est natus ex matrimonio, quod non valet ob occultum aliquod Canonicum impedimentum? Respondeo, aut parentes cum nuptias contraxerunt, bona fide ignorarunt, aut secus. Si primum, legitimus habetur iurisdictione. Ius enim Canonicum pro legitima habet prolem sic susceptam, *cap. Cum inter, cap. Ex senore, & c. Referente, qui filij sint legitimi.* Quæres, quid dicendum sit, cum alter parentum illud impedimentum nouit, alter vero ignorauit? Respondeo, omnem prolem ita susceptam, iuris fictione legitimam censeri; quia iura in factorem matrimonij pro legitima haberi eam prolem voluerunt, ut est constans omnium opinio: ut suo loco futurum dixi.

Vigesimo tertio quaeritur, An quando vitium originis, & natalium est penitus occultum, ita ut Titius ab omnibus pro legitimo habeatur, eo ipso ille sit capax ordinum, & beneficiorum? Respondeo, Alphonsum Cast. *lib. 2. de lege Pavnali, cap. vlt. conclus. 3.* docuisse, eum, qui non est legitime natus, sed macula natalium, & vitiatæ originis est omnino occultata, irregularem non esse: hæc opinio, ut ait *Noyat. in Manual. c. 27. n. 194.* est noua, & sine textu, & ratione: & ideo merito rejicitur: oppositum enim tradit communis sententia, quam habent Anton. *c. 1. de fil. presb. & Angel. irregularit. n. 53. Sylo. illegitimus n. 1.*

Vigesimo quarto quaeritur, An filius fidem habens matri dicenti, ipsum non esse legitimum, ab ordinibus, & beneficijs excludatur? Respondeo, dum matri credit, excludi: peccare enim alioqui ordines, vel beneficia suscipiens, quia se non legitimum putat: iure tamen non cogitur matri fidem habere, ut communiter omnes affirmant *ex l. 1. ff. de Carb. edicto. Barr. & alij. ibi. & Gloss. in l. si vitium. C. de nup. & in l. Si posthu ff. de lib. & posthu. Abb. in c. 1. de fil. presb. eo quod matres sæpenumero, prout ipsis libet, facile ac temere, modo aiunt, modo negant: Accedit, quod melior est conditio possidentis. Sufficit ergo, si ab omnibus pro legitimo habeatur. Maior itidem hæc in parte est matrimonij fauor, cum natus est ex parentibus matrimonio iunctis, & simul habentibus. In *c. Accedens de Purga. Cano.* statutum est, ne Titius ad ordines promoueat, si iniusta est illi infamia vitiatæ originis, donec se ab ea ignominia & infamia putget.*

Vigesimo quinto quaeritur, Quid sit dicendum, quando Titius alioqui spurium sacris ordinibus est insignitus, & ad beneficium promouetur, ac postea nouit se non esse legitimum? Respondeo, aut sciens id fecit, aut secus: si primum grauitate peccauit, denuo tamen irregularitatem non contraxit. *Inno. in c. si celebrat. de cleri. ex comm. Specul. tit. de dispensat. §. iuxta Archidia. & Dominic. in cap. Apostolica dist. 16. Abb. in cap. si celebrat. de Cleric. ex comm. Plonius de irregul. regula 40. Rebus. in Praxi beneficiorum de dispensat. super defectu Natalium. n. 13.* quamuis recentiores quidam id affirmauerint, sed sine Canone, & ratione; si secundum, nec peccauit, nec in vllam irregularitatem incidit: siquidem id per ignorantiam fecit. Sed quid si sacris sciens operetur, denuo irregularitate afficietur? Respondeo, minime. *Specul. Archidia. & Rebus. locis citatis,* vnde non est necesse, ut exprimat se sacris fuisse operatum, cum peccit ab antiqua irregularitate solui. *Rebus. ibidem,* satis est si fateatur se non esse legitimum, & sacros ordines suscepisse. *Rebus. ibid.* Dubitabit etiam quis, An in suspensionem incurrat eo quod fuerit sacris operatus, vel ordinatus? Solutus in quarto, *dist. 25. q. 1. art. 3. conclus. 1.* censet eum esse ipso iure suspensum. Sed nullus extat Canon, vnde id colligatur. Siue igitur spurium scienter sacris ordinibus sit iniuria

us sine insignibus ordinibus, sciens factis operetur, lethale crimen admittit, sed denuo irregularitatem non contrahit, nec suspensionis vinculo obstringitur, *Archidiaconus. Specul. Plouitius. Rebus. locis citatis Dominici. ca. Apostolica. dist. 56.* quam opinionem dicunt esse communem. *Rauennas in Alphab. libro. fol. 186. col. 2. Couar. in Clem. si foris. de homin. par. 1. §. 1. n. 3.* Nauar in e. si quando, de rescrip. excop. 11. Verum quamdiu spurius est quis, & legitimis natalibus Pontificis beneficio minime restitutus, & ad ordines ascendere prohibetur, & in suscipiis ministrare. Petere igitur, & impetrare gratiam debet, qua à vitio originis, & natalium purgetur: nec vlla lege compellitur in ipsa gratia petitione declarare, se cum spurio sit irregularitatem contraxisse, quod ordines susceperit, aut quod in eis ministrauerit ante susceperit, satis est si Pontifici referat se spurium esse, & ideo petere facultatem, qua possit, & ordines exercere, & beneficia possidere, sicuti docet Arch. *Apost. dist. 56.* spurium, aut corpore vitiatum, si se factis intrudat, noua irregularitate non affici, agere tamen semper Pontificis gratia, vt ministrare queat.

Vigesimo sexto quaeritur, Quae sit formula, qua Romanus Pontifex Legato solet concedere facultatem, vt possit spurios reddere ordinum & beneficiorum compositos? Respondo, talem esse: *Concedimus tibi, vt super natalium etiam si qui ex adulterio, incestu, vel nefario, aut quocumque illicito conu. procreati fuerint, defectibus dispensare queas, vt quacumque, quocumque, & qualiacumque beneficia Ecclesiastica cum cura, & sine cura, secularia, Canonica, & praebenda sint, et si de nobili genere procreati fuerint, etiam maiores, & principatus personatus, vel officia in Cathedralibus, & Metropolitanis, vel collegiatis Ecclesijs, & in illis, & in quibus ditorum paritatum defectum natalium patres beneficia obtinuerint: dum tamen in simul non insistant in altaris ministerio, recipere beneficia per eorum patres obtonca; dum tamen illis immutatae, non succedant, recineret: Et quod de natalium defectibus nullam odi nullam in quibuscunque, literis, & gratis sibi concedenda mentionem facere teneantur, indulgenti. Formula vero, qua facultas datur Comitibus Palatinis ad spurios in legitimorum naturam restituendos, sic habet: *Concedimus facultatem, vt possit cum quibuscunque, etiam ex quocumque, illicito, & damnato conu. procreatis, dispensare, vt in bonis parentum, cognatorum sine prauidicio venientium ab intestato succedere queant Comitibus. itaq; Palatinis non datur facultas, qua possint spurios ad ordines, & beneficia aditum praebere, sed vt in bonis parentum, & cognatorum succedant.**

CAP. IV.

Quibusnam aliis hominum generibus iure Canonico ad beneficia aditus intercludatur.

Capite, Quicunque §. Haereticus, & c. statutum, secundo de Haeret. in sexto, filij Haereticorum, vel credentium Haereticis, Fautorum, Receptorum, & Defensorum, à beneficijs prohibentur. Haec autem lex vsque ad secundum gradum eorum, qui per patrem descendunt, extenditur, hoc est, excluduntur à beneficijs filij, & nepotes ex parte patris; eorum vero qui per matrem descendunt, solum excluditur Primus gradus, & statutum 2. de Haeret. in sexto. v. g. Titius Haereticus, vel receptor, defensor, vel fautor Haereticorum habuit filium, vel filiam, filius beneficijs capax non est. Item nullus ex filio nepos, vt si filia Titij filij habuerit, is ex filia nepos, beneficij capax est. Item si mulier haereticis infecta est, vel fauorit, vel receptatix Haereticorum, & filios pariat, hi à beneficijs repelluntur, non tamen nepotes ex filijs. *Sic Glo. c. statutum 2. de Haeret. in sexto.* Secundo quaeritur, An haec lege teneantur filij omnium Haereticorum, videlicet, eorum etiam, qui in gratiam ecclesiae redierunt, an vero solum eorum, qui ecclesiae non restituti decesserunt? Respondo, solum teneri filios eo-

rum Haereticorum qui ecclesiae nondum reconciliati obiere, vt aperte docet c. statutum, paulo antea productum.

Tertio quaeritur, An comprehendantur omnes filij eorum Haereticorum, quos certo contiterit haereticis obstrictos obijse, an vero solum filij eorum, qui priusquam obijissent, iudicis, sententia haereticos condemnati fuerint? Aiunt quidam comprehendi omnes filios eorum, quos ante obitum Haereticos fuisse contiterit manifeste, vel per euidenciam facti, vel per iudicis sententiam, vel per propriam in iudicio confessionem. His enim trib. modis crimen aliquod dicitur in iure notorium, vt colligitur ex c. *Quaesitum est, de Cohabita. Clerico. & mulierum.*

Alij vero censent comprehendi tantum filios eorum qui ante obitum fuerint iudicis sententia damnati tanquam Haereticis, vel fautores, vel receptatores, vel defensores, Haereticorum. Primam sententiam probant quoniam in c. statutum aperte dicitur: *Filij eorum, qui probantur obijisse in haerese.* Vbi verbum probantur verbum est iuris, quasi dicat, Filij eorum, quos in haerese decessisse notorie contiterit, vel sententia iudicis, vel per euidenciam facti, vel propria in iudicio confessione. Ex quo, inquit, efficitur, vt si quis fuerit Haereticus penitus occultus, de cuius haerese nullo horum modorum aliquid contiterit, filius eius, aut nepos ex filio, ordinum & beneficiorum sit capax. Mihi vero nec prima, nec secunda sententia placet. Dicendum existimo, satis esse, si filijs contiterit suos parentes in haerese perstitisse vsque ad mortem, ita vt illis sit manifestum eos Haereticos decessisse, hoc est, ab haerese non absolutos: nam in c. statutum 2. de Haeret. in sexto dicitur: *Filij eorum, qui probantur in haerese obijisse.* Quid si obierint correcti & emendati, quia ante obitum respuerunt per manifestam cordis poenitentiam, sed non fuerunt ab haerese absoluti? Respondo, non sufficere; vt filij eorum sint ad beneficia habiles: quia c. statutum 2. de Haeret. in sexto habetur: [Non autem illorum quos emendatos esse contiterit, & reincorporatos ecclesiae unitati.] Sicut enim Haereticus quamuis occultus non per haerese mentem, & animo solo conceptam, sed per haerese externam est irregularis, & inhabilis ad beneficia, etiam si respiscat per poenitentiam: sic filij Haereticis beneficij capax non est, si pater obierit ecclesiae nondum restitutus.

Si quartas, An tali poena efficiantur filij Haereticorum non solum legitimi, sed etiam qui extra legitimum coniugium nati sunt? Ratio dubitandi est, quia in potestate patris non sunt et ulno di filij, *Instit. de nupt. ad finem.* Respondo, omnes affici, *Glossa in c. statutum. 2. de Haeret. in sexto in verbo volumus. Archidiaconus. Ioannes Monach. Ioan. Andr. Anchar. Francus ibidem. Couarru lib. 2. var. resolut. c. 8. nu. 3.* quia talis poena constituta est, in filios Haereticorum, non quod in potestate patris sint, sed quod a parte Haereticis processerint: nec aequum est, vt plus habeat luxuria, quam castitas, vt dicitur in *Authent. de restit. & ea qua pars 11. mensis.* Sed nunquid talis poena afficit filios solum naturales, an etiam spurios, & vulgo quaesitos? Dominicus, Ancharanus, & Francus in eo cap. Glossae opinionem aiunt locum tantum habere in filijs naturalibus, sic etiam Salicet. in *quisquis ff. ad legem Iuliam mar. ff.* Ac Cynus, Albericus, & Couarrouas loco citato sentiunt probabilius, tali poena puniri filios etiam spurios, & ex complexu damnato progenitos.

Dubie quaestionis est, An filij peniti ante crimen patris talem poenam contrahant, an solum filij nati post scelus patris? Sunt duae opiniones. Vna est asserentium solum incidere talem poenam filios post crimen patris: ita *Calder de Haeret. conf. 3. Dominici. & Francus in cap. 2. §. Haereticus, de Haeret. in sexto. Anan. in cap. vergentis, de Haeret. Cynus, Angul. & Petrus in l. quisquis supra citata. Siman. de Cathol. institut. tit. 29. num. 23.* Altera opinio est in poenam incurere etiam filios ante progenitos. Albericus, Salicetus, Petrus cognomento Bella pertica in *l. quisquis, allegata. Glossa in ca. si quis cum militib. sect. 2. q. 1. in verbo filij. Couarru. lib. 2. var. resolut. c. 8. nu. 5.* Haec opinio meo iudicio probabili-